VIKIPEEDIA

Aleuudi keel

See artikkel vajab toimetamist.
Palun aita artiklit toimetada (https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Aleuudi_keel&action=edit). (Kuidas ja millal see märkus eemaldada?)

aleuudi keel (Unangam Tunuu)	
Kokku kõnelejaid	Emakeelena 155[1]
Keelesugulus	eskimo-aleuudi keeled **aleuudi keel**
Keelekoodid	
ISO 639-2	ale
ISO 639-3	ale

Aleuudi keel (aleuudi *Unangam Tunuu / Унангам тунуу*) on Venemaal ja Alaska põhjaosas räägitav eskimo-aleuudi keel.

2012. aasta rahvaloendus loendas Alaskas 2300 aleuuti, kellest 150 oskas aleuudi keelt. Venemaal elab 200 aleuuti, kellest vaid 5 väitis end oskavat aleuudi keelt[1].

Sisukord

Murded

Aleuudi keel jaguneb kolmeks murdeks:[2]

- **Sasignan-aleuudi** (enda nimi *Sasignan*; ida-aleuudi *Sasxinan*; lääne-aleuudi *Sasxinas*, ingl. *Attuan*).
  - **Mednõi aleuudi** (enda nimi *Kasakam Unangangis,* ingl. *Copper Island Aleut*, vene *медновский язык*].
- **Lääne-aleuudi** (enda nimi *Aliguutax̂*, ingl. *Atkan, Western Aleut*) – hõimud: Naahmiĝus, Niiĝuĝis
- **Ida-aleuudi** (ingl. *Eastern Unangan, Eastern Aleut*) – hõimud: Akuuĝun (Uniiĝun), Qawalangin, Qigiiĝun, Qagaan Tayaĝungin, Qaĝiiĝun

Tähestik

Ladina tähestik:

A	B	CH	D	F	G	Ĝ	X	X̂	H	I	K	L	M	N	O	Q	R	S	T	U	V	W	Y	Z
a	b	ch	d	f	g	ĝ	x	x̂	h	i	k	l	m	n	o	q	r	s	t	u	v	w	y	z

Kirillitsa:

А	Б*	В*	Г	Г̂	Д	Е*	Ж*	З†	И	І*	Й	К	Ӄ	Л	М	Н	Ӈ	О*	П*	Р*	С	Т	У	Ў	Ф*	Х	Х̂	Ц*	Ч	Ш*	Щ*	Ъ	Ы*	Ь	Э*	Ю	Я	Ө*	V*
а	б*	в*	г	г̂	д	е*	ж*	з†	и	і*	й	к	ӄ	л	м	н	ӈ	о*	п*	р*	с	т	у	ў	ф*	х	х̂	ц*	ч	ш*	щ*	ъ	ы*	ь	э*	ю	я	ө*	v*

* ainult laensõnades

† ainult Sasignan-aleuudi murdes

Näited

ainsus	kaksus	mitmus	tähendus[3]
Unangax̂	Unangax	Unangan	aleuudid
qax̂	qax	qan	kala
sax̂	sax	san	lind
isux̂	isux	isuĝin	naine

tix̂lax̂	tix̂lax	tix̂lan	kotkas
iqyax̂	iqyax	iqyan	kajak
ilgaaĝux̂	ilgaaĝux	ilgaaĝun	kaheksajalg

Viited

1. Alaska Native Language Center : Alaska Native Languages / Population and Speaker Statistics (http://www.uaf.edu/anlc/languages/stats/index.xml)
2. Unangam Language Pre-contact Tribes and Dialects (http://www.alaskool.org/language/Aleut/Dialects.html) by Knut Bergland and Moses L. Dirks
3. Barbara Švarný Carlson, Unangam Words Sweatshirt Project, May 1994 (http://www.alaskool.org/language/Aleut/Sea_Week.html)